

Det Kongl. preussiske Agerdyrknings- Akademie paa Möglin; dets Formaal, Indretning og Bestyrelse. *)

Henfigten med disse faa Blade er alene at besyde den fremadstræbende Landmand, som attraaer omfattende Belæring og en indre Overbeviisning i det vide Omfang af hans ædle Virken, hvad han her har at søge og hvad der her tilbydes ham.

Man vente altsaa i disse Blade hverken foregribende Anbefalinger for, eller noget Slags Berømmelse over den herværende Læreanstalt; tvertimod vil man isærdeleshed være betænkt paa at vise, at dette Akademie snarere maa være unyttigt end gavnligt for Enhver, som her kun tænker at hente sig en Model, hvorefter han siden uden videre havde at forme sin Haandtering for at være og at kaldes en agtbar Landmand, og som mener her at kunne finde den ædle Agerdyrknings skjulte Skat, ikke blot i fuldeste Maal, men og i al Magelighed. Sligt er hverken at søge eller at finde her, som det Følgende nærmere vil vise.

*) Oversat efter: "Zweck, Einrichtung und Verfassung der Königl. Preussischen Akademie des Landbaues zu Möglin; Berlin 1825."

S o r m a a l e t

for den herværende landoekonomiske Læreanstalt er: at sætte Den, som ved god Skole-Underviisning er stillet til at fatte et videnskabeligt Foredrag, som er besjælet af Tilbøielighed til at udøve den landoekonomiske Saandtering, og som allerede har noget praktisk Bekjendtskab til dens Gjenstande, i Stand til, videnskabeligen at erkjende Omfanget af hans Kald, til derefter selv at bedømme den Jordbund, som anvises ham, og til at dyrke denne paa den meest indbringende og altsaa hensigtsmæssigste Maade.

Hensigten er altsaa den, at undervise den vorbende Landmand, som allerede er moden til at modtage Belærelse, og tilegne sig Kundskaber, om hvorledes han virkeligen og tilgavns kunde lære Landoekonomie, eller, med andre Ord, hvorledes han kunde sætte sig i Stand til at kjende og paa det fordeeligste benytte den Plet paa Guds skønne Jord, hvor Fødsel, Skjæbne eller Tilbøielighed hensatte ham, efter dens indre Bestanddele saavel som efter dens climatiske Tilfældigheder og ydre Forhold.

Hensigten er altsaa ikke den, at medgive den Indskrænkede eller Uvirkomme et vist Antal Recepter for et vist Antal Jordarter og Driftsmaader, men meget mere den, at vise den Tænkende, Stræbsomme og Selvirkende ad hvilken Wei han kan naae saa vidt, at han med fuldkommen Frihed

og med Klar Erkjendelse af Midler og Diemed, forstaaer at udvælge og anordne det Hensigtsmæssigste og Fordeeligste for enhver Jordbund og for enhver Dyrkningsmaade.

Her tænke vi os ikke Landmanden som en til den mere eller mindre nødtørstige Jordplet fastflæbende Bonde, som træg og slavisk underkaster sig Tidssomstændighedernes Trængsler, sin Jordbunds Usælsked og Afverlingerne i Bind og Veir, tilfreds med hvad den i sig selv goddædige Natur netop yder ham; men vi tænke her udelukkende paa det lykkelige Menneske, som glad erkjender hvorledes hans Kald bringer ham i det umiddelbarste Forhold til Natur og Gud, og hvorledes han besitter sig paa den ædle usfatteerlige Idræt, at forskaffe Menneskene, hans Brødre, Livets første og uundværligste Fornødenheder af bedste Bestaaffenhed og i rigtigste Maal. Han misunder ikke de Store deres Pragthaver; thi han veed, Ingen er følesløs ved en skjønt dyrket Mark; Enhver føler dunkelt og uvilkaarligt, at vor Tilværelse og Lyksalighed ganske beroer paa Agerbruget; hvor naturligt, at Hjertet banker livligere ved Synet af en vel dyrket Ager. Stedse altsaa betænkt paa, ogsaa for sin Deel meer og mere at pryde Guds skjøne Jord med rigtig Sæd, rige Hjorder og Græsgange, underkaster vor Landmand sig ikke tankeløs, fløv og ufrie det livløse Jordsmon, men ved Kunst og Wi-

denſkab gjør han ſig til Herre derover. Han vil ikke dorſt klagende bukke under for tilfældige Belymringer, ſom forbigaaende Maaneſkifter og Aargange medføre, men han ſkuer omkring ſig, for at møde Uheldet, kjende det fra Grunden, og, hvor det viſer ſig uafvendeligt, opdage andre Veie til at aabne nye Kilder for den Guds Beſignelſe, hans Jordbund indeluttes. Da vor Landmand ikke i lykkelige Dage er nogen overmodig Fraadſer og Praler, fuld af Kjøbſtadens Hoffærdighed og Fornødenheder, ſaa viſer han ſig ei heller i Lider, der give et mindre rigeligt Erhverv, ſom en ynkværdig Klager, der barnagtigt beſværer ſig over Alt, hvad han ved ydre Omſtændigheder taber, medens han overſeer Alt, hvad der allerede for længe ſiden er ved de indre blevet ham fordærveligt.

Svo ſkal altsaa føle ſig kaldet og oplagt til at indlemmes i vor Væreanſtalt?

Kun Den, ſom er betænkt paa at virke, at ſtræbe, og at handle ſom fri ſelvtænkende Landmand paa ſit Standpunkt; ikkun han vil her finde hvad han ſøger.

Naar der, ſom allerede er ſkeet, opkaſtes det Spørgſmaal, hvoraf det kommer, at dog undertiden ubrugbare, uduelige Menneſker udgaae fra Møglin? ſaa opſtaaer herimod det andet Spørgſmaal, hvoraf kommer det, at der fra de berømteſte Væreanſtalter kun alt for ofte demit-

teres utilstrækkeligen dannede, ja uvidende Subjecter? — Hverken her, saalidet som nogensteds, kan Læreren indgive Lærlingen Mand og Sands for Videnskaben; hvor disse savnes, kan ingen Lærer virke efter Ønske.

Dg desuden kommer — dog i den senere Tid meget sjeldnere end tilforn — mangen ung Mand herhid, som af Naturen er rigeligen udstyret med Mandsgaver, men dog ganske manglende opvakt Sands i egen Barm, — blot fordi Faderen ønskede det; eller fordi han tænker at kunne føre et pikant Studenterliv her paa Landet, eller fordi han ved det blotte Dphold her haabede at kunne saameget lettere opnaae visse Hensigter. En Saadan skrev engang til Fader Thær: ”Paa Grund af den allerhøieste Forordning, hvorefter ingen Embedsmand maa overtage en Kongelig Forpagtning, førend han har bivaanet Deres — & Collegier, anmoder jeg Dem ærbødigst at ville give mig Underretning om de nødvendige Forberedelser, Honoraret og de øvrige Vilkaar for mit Dphold, for at jeg kan foranstalte det Fornødne i denne Henseende; med den fuldkomneste Høiagtelse, o. s. v.” — Svaret var: ”Naar Deres — ingen andre Grunde har for at attraae at komme hertil, end de af Dem fremsatte, saa kan De anvende Deres Tid meget bedre paa ethvert andet Sted end her.”

Derksom alle Eigefindebe udtrykte sig ligesaa naivt og tydeligt om deres Hensigt, saa vilde

man, ved lignende Affærbigelse kunne for stedsse undgaae endog de Faa, hvilke nu forlade os uden at have lært noget. Enhver vil derfor saare let komme efter, hvorfor slige unge Mennesker ligesaaalidet her som noget andet Sted kunne erhverve sig Kundskaber.

I den fuldkomneste Modsatning til de Faa, som gik herfra uden at have lært noget, staae nu de Mange, som virkeligen her have fundet hvad de med Eyst, Kraft og Bedholdenhed søgte. Istedetfor at overlade sig til Mismod og barnagtige Klager i nærværende ugunstige Tider, have de modigen opbudt hele deres Virksomhed og Tænkesvane, og vidst med Klarhed og et omfattende Blik at aabne sig Kilder, der erstattede dem det, de sædvanlige Erhvervskilder nægtede. Efter at have erhvervet sig rigtige Begreber i Landhuusholdningsfaget, have de ofte under de haardeste Betingelser overtaget Avlsbrug paa en Tid, da Priserne paa alle Producter vare meget høie, og de staae sig dog den Dag i Dag velholdne og tilfredse. Der gives ingen bedre Prøvesteen for Landmandens Dygtighed, end Tider som de nærværende. Kun for den, som til det Mindste og Inderste er trængt ind i Faget, som sælgelig forstaaer itide at udtage et ubrugbart Hjul af Maskinen, og indsætte et brugbart; hvis Birken beroer paa Selvtænken og ikke paa ubøielig forældet Bedtægt og Glendrian; kun for ham er

det muligt at staae fast. Vor gamle dyrebare Fader har endnu i sin livlige, fuldkommen sorgfri Alderdom den Glæde at see Fleerheden af sine forhenværende Tilhørere, som nu ere hans Bønder, i en Stilling, hvori de føle sig lykkelige og tilfredse.

Hvorledes nu det omtalte Formaal for den herværende Læreanstalt bliver at opnaae, vil man see af

Ukademiets Indretning

hvilken vi have at fremstille saavel i dens Udre, som Indre.

Det af Fader Thær byggede Huus, hvori de Medlemmer, der aarligen indfinde sig, anvise Bolig, ligger affondret fra Godset. Udelukkende bestemt for Læreanstalten, indeholder det alene, — foruden Høresalen, Laboratoriet, Værelserne til de physikaliske og teknologiske Samlinger og Boligen for den Familie, som besørger Opvartningen ved Akademiet og dets Huusholdning, — de fra hinanden adskilte, aflukkede Kamre for de Studerende, tilligemed den ene Professors Værelser.

De Studerendes Baaninger ere alle hinanden lige, kun i Beliggenhed forskellige; ogsaa ere de alle paa een Maade forsynede med de nødvendigste Møbler. De lade sig meest passende sammenligne med Baaninger i Badehuse ved Sundhedsbrøn-

dene af mellemste Rang. For Elegance er aldeles ikke sørget, for Orden desmere. Uagtet der er taget Hensyn paa, at Enhver kan have det Fornødne og sin Bequemmelighed, saavidt dette bliver muligt uden Honorarets Forhøielse, og ved Siden af vore landlige Forhold, saa turde det vel hælde, at Mangen savnede meget, som han efter Stand, Formue og Bane kunde gjøre Fordring paa. Men vi forudsætte hos Enhver, som søger vor Læreanstalt, en saa levende Interesse for vore Studier, at et overdaadigt Levnet derover uden Dpoffrelse let vil glemmes. Og hvor Mange, som endog længe vare vante til en sødel Levemaade, have ikke her følt sig fuldkommen tilfredsstillede, idet de saa meget ivrigere dyrkede Studiet; omendstjøndt de her ikkun vanskeligen eller slet ikke fandt Veilighed til at holde Ride- og Kjøreheste, eller til at forskaffe sig andre Nydelser.

Derimod er alt her saameget mere beregnet paa, at Enhver især kan paa sin Wiis uforstyrret opoffre sig sit Studium, medens dog ogsaa, uden Afbrud heri, det sølleds Samliv paa ingen Maade vanskeliggjøres. Det sidste bliver særdeles befordret derved, at alle Medlemmer af Anstalten hver Middag og Aften samles ved Fader Thær's Familiebord.*) Med Undtagelse af Middags- og

*) Den, for hvem Vinen er uundværlig Fornødenhed, maa selv besørge sig den, da der ved Bordet alene gives *W.*

Aftensmaben, indretter hver Enkelt sin egen daglige Oekonomie ganske efter Behag, forsaavidt dette Behag ikke er i forstyrrende Modsigelse med den almindelige Huusindretning.

Hvad i det Hele taget Møglin's Beliggenhed angaaer, saa tilbyder den, nær og fjern, Steder nok til Opmuntring for den Studerende. Nærheden af Berlin, af Freienwalde Bade, af Fabrikstaden Neustadt-Eberswalde, Frankfurt an der Oder, Rüdersdorfer Steenbrud o. s. v., frembyder Opmuntring og Underviisning af ethvert Slags. De nærmere liggende betydelige Godser, tilhørende deels Greven af Tzenbliz, deels Fris herren af Eckartstein, med deres udmærkede landoekonomiske Anlæg, saavel som det Kongl. Stammeschæferie paa Frankenselde og det ved sin Jordbunds særegne Character udmærkede Oderbruchs større og mindre Kulsbrug, give desuden tilstrækkelig og ønskelig Leilighed til de interessante Sammenligninger, Sagttagelser, Betragtninger og Studier, med umiddelbart Hensyn paa Viemedet for Opholdet her; især i den skønne Aarstid, efterat Vinteren har været helliget til flittig Indsamling af forberedende Kundskaber. Møglin's umiddelbare Omgivelse tilbyder derimod den studerende Landmand den daglige Beskuelse af en vel i sig selv ugunstig, men ved dens Culturhistorie i Sandhed klassisk Jordbund.

Til vor Læreeanstalts indre Indretning henregne vi isærdeleshed Forelæsningerne og de dertil hørende Hjælpebidler og Samlinger.

Vel er intet af hvad der har Hentydning paa Landbruget Forelæsningerne uvedkommende, men deres egentlige, umiddelbare Gjenstand er den videnskabelige paa Principer grundede Betragtning, Prøvelse og Anvendelse af alt det, som man i det daglige Liv pleier at sønderlemme i Agerdyrkingens Theorie og Praxis. Vi er kjende ingenlunde en saadan Adskillelse af Theorie og Praxis i vort ædle Fag, og iftedetfor, som sædvanligt skeer i det daglige Liv, at drille Theorien med Praxis, og denne med hiin, og hidse dem imod hinanden, i en unyttig Strid om hvo der har Fortrinet, have alle vore undervisende Foredrag meget mere det fælleds Viemed, paa det nøieste at sammensmelte Begreberne Theorie og Praxis i Begrebet om Agerdyrkingens videnskabelige Betragtning. Den, der f. Ex. formaaer grundigt og overbevisende at godtgjøre, hvorledes en Plov i ethvert mødende Tilfælde bedst bør styres og haandteres, og hvordan den hensigtsmæssigst indrettes for ethvert som helst Jordsmon, ham holde vi med Ret og Føie for en Praktiker; derimod ikke den, som kun har lært at styre og haandtere sin tilvante Plov, i sit tilvante Jordsmon, paa sin tilvante Viis. — Sæt denne Sidste hen paa en anden Plet, og see da

hvad hans saa meget lovpriste Praxis i Grunden betyder, betragt hvordan han staaer der, ei i Stand til at hjælpe sig selv, raadvild og utrøstelig. Den sande Praktiker maa derimod overalt vise sig som sand Praktiker, og det kan han kun for saavidt han forstaaer at benytte og anvende videnskabelige Principer, saaledes som Fornuft og Erfaring opstille dem. Ligesaalidet kalde vi den en Theoretiker, som uden al Kundskab om Ploven, veed at foredrage allehaande Læresætninger og Forslag over Plov og Plovart, og for hvem det ydermere er en let Sag, paa mange hundrede Ark og i Løbet af mange Aar at forvirre et landoekonomisk Stridsspørgsmaal, som i saa Aar kunde for stedse været afgjort paa nogle Dages Pløieland.

Hvad Sorelæsningerne selv angaae, da begynde de med hvert Aars 1ste October og vedvare uafbrudt til det paafølgende Aars 1ste August. Hverken Fader Thær eller de øvrige Lærere lade sig nøie med at forklare deres Lære, deres Grundfætninger og Anskuelser alene fra Cathedret, men ved enhver Leilighed, der frembyder sig, foranledige de Discussioner imellem de kundskabsrigere Tilhørere, af hvilke der sædvanligen gives adskillige, for at oplyse Gjenstanden fra alle Sider, skjærpe Sagttagelseevnen og bortfjerne det eensidige jurare in verba magistri.

Fra den anden Side derimod have vi altid i friskt Minde, at Livet er kort, men Kunsten lang; alle ordrige, men intetsigende Raisonnements undgaaes derfor aldeles; ligesaa fjernede fra vore Foredrag bliver alt phantastisk Sværmerie; os glæde ikkun de Blomster, som pryde vore Marker uden at skade vore Afgrøder.

Alle Forelæsningerne dele sig, som af sig selv, i et Vinter- og et Sommer-Cursus.

Vinter-Cursus.

Sader Thær foredrager om Vinteren Læren om Ugerdyrkningen, betragtet som Næringsvei, og gaaer derpaa over til Landbrugets Theorie, det er: den systematiske Oversigt over alle deri gjorte Erfaringer.

Bed Siden deraf foredrager han Læren om de forskjellige Huusdyrs, fornemmelig Merinosfaarenes, Køgt og Sorplantelse og om Uldens Sorædling; hvilket bedst kan fremstilles, iagttages og undersøges paa en anskuelig Maade i Løbet af Vinteren.

I umiddelbar Forbindelse hermed staae:

- a) Professor Störigs zoonomisk, pathologiske Forelæsninger, som gaae over i Læren om den anvendte Dyrlægekunst.
- b) Professor Körte's Forelæsninger over den rene Mathematik, med stadigt Hensyn paa

sammes Anvendelse i det landoekonomiske Fag.

Han læser tillige over *Agriculturchemie*, det er: *Chemiens Grundprinciper*, og ledsager disse Foredrag med alle de Experimenter, som udføres til at erholde en klar Anskuelse af denne Videnskab, med udelukkende Hensyn paa dens Anvendelighed i Landbrugets og den landoekonomiske Haandterings forskjellige Grene.

Tilhøreren bliver derhos overalt givet Veilighed til, ved kemiske Analyser selv at tage Haanden i med, for at erhverve sig den fornødne Færdighed i Redskabernes og Reagentiernes Brug.

Denne forberedende almindelige Oversigt over det Videnskabelige bliver nu, ved umiddelbar Beskuelse af Gjenstandene selv og af det Praktiske, oplyst, nærmere bestemt og anvendt i de Forelæsninger, som holdes i et

Sommer-Cursus.

Fader Thær foredrager nu det Specielle af Jorddyrkningen og Planternes Cultur, med den muligste Sandfælgghedsrelse af alle deri forekommende Haandgreb og Jagttagelser.

Professoren Størrig giver Underviisning i Saavedyrkningen og lærer Tilhørerne at kjende Egenskaberne ved Planternes medicinske Brug.

Profesfor Rörte forebrager, i nøie Sammenhæng med det Foregaaende, Planternes Physiologie og den systematiske Plantelære, med bestandigt Hensyn paa det Landoekonomiske og i Forbindelse med gjentagne botaniske Excursioner i Nærheden og længere borte.

Lillige gaaer han over fra den rene til den anvendte Mathematik, til Landmaalerkunsten, derpaa til Mechaniken i bestandig Forbindelse med Physiken, alt med umiddelbar Hentydning paa landoekonomiske Gjenstande.

De naturhistoriske og landoekonomiske Excursioner, som Profesfor Rörte foretager med sine Tilhørere, give og Leilighed til at meddele det Fornødne over Mineralogie og Læren om Insecterne, for saavidt begge Discipliner egne sig for Landmanden og kunne være ham nyttige.

Udenfor disse videnskabelige Foredrag finde Læreanstaltens Medlemmer altid Leilighed til en almindelig, umiddelbar Beskuelse af den indre og ydre landoekonomiske Virksomhed, ved Avlings-Inspecteuren, Hr. Livonius; ligesom Hr. Kisting giver dem enhver attraaet Dplysning over det herværende Schæferies Indretning, Drift og Behandling. Fremdeles gjør han dem bekjendte med det her indførte oekonomiske dobbelte Bogholderie.

Til Brug ved samtlige ovenomtalte Forelæsninger findes ved Akademiet alle nødvendige Sam-

linger, Apparater, Modeller, o. s. v., hvilke fremdeles forsøges ved ikke ubetydelige aarlige Indkjøb.

Da der i ethvert større eller mindre Samsfund kun under fast bestemte Forhold og Love kan opretholdes en varig Orden, til sandt Gavn saavel for den Enkelte, som for det Hele, saa maa her endnu det Fornødne siges om

Akademiets Bestyrelse.

Den specielle Direction derover fører Professor Rörte. Til ham alene henvender man sig i alle Anliggender, som angaae Lærestalten, saavel i Henseende til Optagelsen deri, som Opholdet derved. Akademiet, som saadant, staaer aldeles ikke i nogen videre Berørelse med det her værende Fordegods og sammes Avling, uden for saavidt Lærestaltens Medlemmer finde sig foranledigede til at benytte til egen Underviisning det, de ved Avlingens daglige Drift see og erfare, hvad enten nu dette finder deres Bifald eller Misbilligelse.

Hverken Fader Thaar selv, eller de øvrige Lærere have nogensinde beraabt sig paa den til dette Gods henhørende Avling, som paa et Normalavlbrug i dets indre og ydre Virken, hvilket alene skulde være beregnet paa at prøve og bekræfte, ved umiddelbar Anvendelse, Indbegrebet af de forskjellige Læreforedrag i det Hele og

det Enkelte. Dertil vilde ubfordres et ganske andet Jordegods og et ganske andet, fra det herværende fuldkommen forskjelligt Landbrug; hvilket Fader Thaer ogsaa har fyldestgjørende lagt for Dagen i Skriftet: *Mit Möglinste Avlsbrugs Historie*; Berlin 1815; saavel som og i *Skrivelsen til Dr. Freier*; *Möglinste Annalers* 9de Bind, 1ste St. *)

Saa meget mere maa man undres over, at besuagtet saa Mange, der vare her som Medlemmer, eller alene som Rejsende og Fremmede, søgte lutter vidunderlige Resultater paa Markerne heromkring, uden noget Hensyn paa Jordbunden. — Men Fader Thaer var aldrig til Sinds, at benytte dette sandige Jordsmon til at kaste den blot Nysgjerrige Sand i Vinene, som en Mirakelmager og Tusindkunstner. Den Idee, hvoraf han stedse lededes, var meget mere kun den, rebelligt at fremme det Videnskabelige, Kunsten og Underviisningen. — Eigesom det Maal, enhver Landmand bør sætte sig for Die, er, at drage det størst mulige rene Udbytte af det givne Areal og de givne Forhold; saa var det her hans: at vise, hvorledes et Gods under saa ugunstige Omstændigheder og med en saa stærkt udtømt leer:

*) Man læse fremdeles: "Idee til et Agerdyrknings-Akademies Indretning" i Thaers Indledning til *Kundskab om det engelske Jordbrug*; 3die Dplag. Hannover 1816 Pag. 581.

blandet Sandjord, kunde hæves til at yde et reent Udbytte, langt overstigende Renterne af den høieste Indkjøbspriis, og det alene ved Hjælpe-midler, som staae Enhver til Raadighed. — Enhver, som har Dine at see med, komme hid, og bedømme, hvorvidt det er lykkedes den dyrebare Mester, faktisk at løse dette Problem. . . Kun dette er det ene rigtige Standpunkt, fra hvilket det herværende Aulsbrug bør betragtes, ja studeres, naar man vil lære, hvorhen den videnskabelig-driftige Landmands Stræben er rettet og til hvad Udfald den kan føre.

Som mønsterværdigt Exempel i et særegent Tilfælde kan derfor det herværende Landbrug usejlsbarligen blive høist lærerigt for vore Studerende, og des lærerigere, jo mere det er individuelt og uafhængigt af LæresForedragene, og jo mere det betragtes i sin Heelhed.

Forholdet imellem vor Læreanstalts Medlemmer indbyrdes, er ganske det samme som ved Høiskolerne. Enhver har lige Rettigheder og lige Pligter, og Ingen kan opnaae noget Fortrin, hvorved de Dvorige sættes tilbage. Enhver er Herre over sin Tid, som over sine Studier, kun at den Enkeltes Frihed, da alle have en fælleds Bopæl, betinges ved den Frihed, som de Dvoriges forenede Flerhed er berettiget til at fordre.

Medlemmernes Forhold til Professorene dannes sig, efter hver Enkelts Udfærd og Opsørsel,

som af sig selv ved det daglige Ophold blandt hverandre. Sevnhed i Omgang og Tillid bringe dem nærmere til hverandre paa den utvungne Maade, saa at ethvert af Medlemmerne ogsaa udenfor Forelæsningerne kan forskaffe sig nærmere Forklaring, Veiledning og Oplysning. Det er altsaa ikke her som paa Universiteterne, hvor Tilhøreren ikkun seer Læreren ved Forelæsningerne, men isøvrigt bliver ham fremmed, og hvor det sjældent tilstedes den Studerende at kunne adspørge Læreren om det, der er blevet ham dunkelt.

Ganske paa samme Maade danner sig ogsaa af sig selv Lærestiftelsens Medlemmers Forhold til Faber Thaers Familie. Med Fornøielse bliver Enhver, som ynder Familielivet, og som ligefrem og venstabeligen nærmer sig den Thærske Familie, optaget deri, og det beroer ikkun paa Medlemmernes Udfærd og Ophørsel, saa danner det Hele sig ligesom til een Familie.

Vor Lærestiftelse er hverken en Skole eller et Ophøvelses-Institut; den fordrer meget mere af Enhver, som vil være dens Medlem, at han medbringer saavel Skolekundskaber, som Ophøvelse; den ønsker sig betragtet som en Omgang fra Skolen eller Universitetet til det huuslige, statsborgerlige og erhvervende Liv; ønskelig og velgjørende for unge Mænd af de dannede Stænder, der have opoffret sig til Landlivet, enten som

Arvinger til Landeiendomme eller i grundet Haab om mere eller mindre betydelige Betjeninger.

Først med den modnere Alder kommer Takten for Livet, og for Anvendelsen af det Værte; men naar denne Takt fremvirkes tidligere ved videnskabelig Dannelse, vinder Livet mere end uden denne vilde blive Tilfældet.

Kun de, som her fuldende deres Studier i ordentlige Cursus, blive anseete som Læreanstaltens Medlemmer, og maae have Ret til i Fremtiden at beraabe sig paa den her nybte Undervisning. Derimod blive andre videbegjærlige Mænd, som agte at tage deres Ophold her paa ubestemt Tid, vel, naar Plads haves, ligeledes villigen optagne i det for Anstalten bestemte Huus, dog ansee vi dem ikke som vor Læreanstalts Medlemmer, men kun som Gæster, hvilke ingenlunde kan indrømmes Ret til, i Fremtiden at kalde sig den Nøgkinske Læreanstalts Disciple, i hvilken Henseende vi kunde anføre sælsomme Exempler.

At vi iøvrigt her ikke vide af noget Slags "Burschen"-Tone, behøves vel neppe at siges. Eigesaa fremmed er her alt Slags "Philisterie", som, i Selvtillids og Egenfjærligheds latterlige Indbildning, forstyrrende træder andre i Veien, og hvorved al fortrolig, sømmelig, forstandig og gjensidigen lærerig Dmgang gjøres umulig. Vi

betragte meget mere alt hvad der staaer i Modsigelse til vort Formaal: "ved dannede Mænd at udbrede Agerdyrkingens Videnskab og Kunst og at forædle Landøkonomiens Udøvelse" — som vor Bæreanstalt modstridende. Ingen vil fortænke os i, at vi usfravigeligt vedblive, ufortøvet og uden noget andet Hensyn at forjage alt deslige Modstridende herfra, saa sjældent det endog forekommer.

Det herværende Akademies Formaal, Indretning og Bestyrelse foranledigede følgende

L o v e,

hvilke ethvert Medlem, ved sin Ankomst hertil, ftiltiende lover at ville holde sig strengt efterrettelig.

§. 1.

Sonorar.

For Underviisning, møbleret Bolig, Opvartning, Middags- og Aftensmad, betales aarlig 400 Rdlr. preuß. Cour.

§. 2.

Denne Betaling maa erlægges forud, i det mindste for hvert Halvaar; hvorfor den bliver indkrævet i den første Uge efter Ankomsten.

§. 3.

Kalbes et Medlem herfra under et Vinter-Cursus, saa tilbagebetales ham hvad han allerede

maatte have erlagt for det paafølgende Sommer-Cursus. Ved Fratrædelse under et Sommer-Cursus, eller i Aarets anden Halvdeel, finder derimod ingen Tilbagebetaling Sted.

§. 4.

Hvo der vil opholde sig her enkelte Dage, Uger eller Maaneder, betaler, saafremt der er Plads ledig i det for Anstalten bestemte Huus, 1 Rdlr. 15 Sølvgröschen dagligen, 10 Rdlr. preuß. Cour. ugentligen.

§. 5.

Værelse, Møbler, Huusgeraad.

For Møblerne, Binduesrunderne, Nøglerne og Huusgeraadet til et Værelse indestaaer den, som for Tiden benytter det. Enhver anrettet Beskædigelse derpaa bliver af den Dvartende strax afhjulpen paa Brugerens Bekostning.

§. 6.

Ombytning af Værelser, Møbler og Huusgeraad, hvilke alle ere betegnede med tilsvarende Nummere, kan kun tilstedes med Professor Rörtes Forevidende og Samtykke.

§. 7.

Forsigtighed med Ild og Lys er i og for sig selv hellig Pligt for Enhver. Ræsen i Sengen ved Lys er derfor ubetinget forbuden.

§. 8.

Af samme Grund maa Ingen have ladet Skydegevær, eller Krudt paa sit Kammer.

§. 9.

En Seng med Pagen maa Enhver medbringe; ellers kan samme leies i den nærliggende lille Bye Wriezen for $1\frac{1}{2}$ Rdlr. preuß. Courant maa nedligen.

§. 10.

Varme og Lys.

Wærelsets Opvarmning betales særskilt. Det hugne Brænde, hvoraf flestes haves Forraad, afgives efter Kubikkod, og beregnes efter gjeldende Brændepriiser, Bogmands- og Saugstjærers Lønnen deri indbefattet.

§. 11.

Eigesaa sørger Enhver selv for den Rysning han behøver; alt det dertil Fornødne kan faaes enten i Huset eller i Wriezen.

§. 12.

Ingen Sunde maa holdes i Huset.

§. 13.

Opvartning.

Naar Opvarterne i Huset ikke opfylde deres Pligt, ; saa maa saadant alene meldes til Professor Rörte, for at han derpaa strax kan raade Bod. Paa den anden Side tør ogsaa Betjentene vente en sømmelig Behandling af samtlige Herrer, under billigt Hensyn paa, at iblandt saa Mange kan ikke Enhver sieblikkeligen blive opvartet.

§. 14.

Familien Hartong forsyner Herrerne med det Fornødne af Frokost, Drikkevare, Lys, Brænde o. s. v. efter en fastsat Takt, som er op-
hængt i Familiens Baaning. Hvad derefter
tages maa betales enten strax, eller ogsaa ugent-
ligen, hver Søndag. Mulige Klager over de
saaledes leverede Ting's formeentlige Dyrhed eller
flette Beskaffenhed, blive at forebringe Professor
Körte.

§. 15.

Egen Opvartning.

Hvo, der vil holde en egen Opvarter for sig
alene, maa selv sørge baade for dennes Huusly
og Kost, ligesom han ogsaa alene er ansvarlig
for Tjenerens Dpførsel.

§. 16.

Medlemmernes Forhold.

Enhver maa afholde sig fra al stielende Tids-
fordriv og fra alle Legemsøvelser i Bærelset, for
saavidt saadant forstyrrer Beboerne.

§. 17.

Da Morgentimerne ved det landlige Liv
især ere kostbare og vigtige, og det er saare gavn-
ligt at staae tidligt op; saa er det nødvendigt, at
Alt kommer betimeligt til Ro om Aftenen. Hvo,
der altsaa først kommer hjem efter Kl. II, maa
i muligste Stilhed begive sig paa sit Kammer.

§. 18.

Medens Forelæsningerne holdes maa paa ingen Maade gjøres Larm og Uro, altsaa heller ingen Musikøvelser finde Sted.

§. 19.

Hvo, der agter at reise bort paa længere Tid, har at melde det for en af de Herrer Professorer.

§. 20.

Da Forbegodsets Avlsdrift vilde paa en ubehagelig Maade besværes, naar Lærestaltens Medlemmer om endog kun med Ord vilde indblande sig deri, saa maa:

- a) Ingen forstyrre Tjenestefolkene og Arbejderne i deres Forretninger, endnu mindre laste dem og vise dem til Rette; derimod staaer det Enhver frit, at underrette den, der fører Opsyndet med Avlingen, om de Uordener, som muligen kunne være begaaede af Arbejderne eller Tjendet.
- b) Hr. Livonius bestemmer stedse Tiden, da der kan gives Medlemmerne Oplysning om Arbejdet, og naar enhver Dvelfe, der maatte ønskes, kan foranstaltes.
- c) Da et Fodtrin let bliver til en Gangstie, saa er det ikke tilladt at gaae eller ride paa eller over Markerne, uden Ledfagelse af Opsyndsmanden.

§. 21.

Da Akademiet ikke staaer i nogen videre Forbindelse med det herværende Fordegods, end den ovenfor omtalte, saa er det allerede deraf indlysende, at al Slags Jagt er forbudet paa den herværende Byemark.

§. 22.

Bibliotekernes, Samlingernes og Havens
Afbenyttelse.

Imod skriftlige Modtagelsesbeviser kan ethvert Medlem faae ublaant fra Læernes Bibliotheker en eller anden Bog til Brug. Det samme gjelder om enkelte Instrumenter til kemiske og physikalske Forsøg; ligesom og om enkelte Planter af Herbarium vivum.

§. 23.

Hvo, der imod Beviis har faaet noget af saadan Art tillaaes, indestaaer med Maanedskrift for det Laantes Tilbagelevering, i samme Tilstand som det er modtaget, og enhver af ham foranlediget Beskadigelse af det Laante maa han godtgjøre ved fuldstændig Erstatning.

§. 24.

Den oekonomisk-botaniske Have staaer aaben for ethvert Medlem til Beskuelse og Underretning. Kun maa Ingen egenhændigen afplukke Nogetsomhelst, eller opsamle Frø. Derimod er man gjerne Enhver til Tjeneste, naar han ønsker

at erholde Frøarter eller enkelte Planter for sit Herbarium.

§. 25.

Almindelig Bemærkning.

Løvrigt forstaaer det sig selv, at de almindelige Justits-Love for de preussiske Stater overhovedet, og isærdeleshed de, som angaae Dueller, Hazardspil o. s. v., finde fuld Anvendelse ved Læreanstalten her.
